

Eleccions i COVID-19

Informe de l'impacte esperat de la situació de l'epidèmia de COVID-19 sobre les properes eleccions al Parlament de Catalunya 2021

v4.2
15/01/2021

Eleccions i COVID-19

Informe de l'impacte esperat de la situació de l'epidèmia de COVID-19 sobre les properes eleccions al Parlament de Catalunya 2021

---

1. Fonaments i objectiu d'aquest informe

El 23/10/2020 el Govern va publicar l'informe " Eleccions i COVID-19. Consideracions per a l'organització d'una convocatòria electoral amb seguretat per la salut, garanties pel vot i legitimitat democràtica" (Generalitat de Catalunya, 2020) amb l'objectiu de proporcionar un marc polític-tècnic per guiar les actuacions del Govern de la Generalitat de Catalunya en els preparatius de les eleccions al Parlament de Catalunya llavors previstes –i posteriorment convocades– pel 14 de febrer de 2021.

El document fixa els següents objectius del dispositiu d'organització de les eleccions:

- Minimitzar els riscos sobre la salut d'exercir el dret de vot
  - disminuir el risc de contagis
- Garantir el dret de vot de tota la ciutadania
  - informar sobre la seguretat per prevenir l'abstenció deguda a dubtes sobre salut
  - minimitzar els votants afectats per incidències/excepcions
- Protegir la legitimitat del procés electoral
  - maximitzar la transparència i nivell de consens sobre el procés
  - minimitzar comportaments de boicot

Fruit del treball del Govern, en col·laboració amb nombroses institucions i, especialment, amb la Taula de Partits creada ad-hoc per al seguiment de l'organització de les eleccions, es van publicar cinc protocols per donar cobertura normativa als diferents àmbits d'organització i celebració de les eleccions:

- Protocol de funcionament de la Taula de Partits i definició d'escenaris de celebració de les eleccions
- Protocol específic per a la comunicació institucional i sobre diferents modalitats de vot
- Protocol específic per a la creació del Dispositiu eleccions COVID: oficina, responsables i materials de seguretat sanitària
- Protocol específic per a l'adequació dels col·legis electorals i per al procediment de vot en mesa electoral i escrutini per a les properes eleccions al Parlament de Catalunya de 14 de febrer de 2021
- Protocol específic per als actes de campanya a les properes eleccions al Parlament de Catalunya de 14 de febrer de 2021

El primer de tot, el *Protocol de funcionament de la Taula de Partits i definició d'escenaris de celebració de les eleccions*, té per objectiu estratègic protegir la legitimitat del procés electoral, mentre que els quatre restants persegueixen en diferents proporcions els objectius de garantir el dret de vot de la ciutadania i minimitzar els riscos sobre la salut d'exercir el dret de vot.

En aquest sentit, el *Protocol de funcionament de la Taula de Partits i definició d'escenaris de celebració de les eleccions*, aprovat per unanimitat per la mateixa Taula i aprovat després pel PROCICAT, en la seva secció cinquena fa referència a la possibilitat d'un ajornament

electoral. I fixa cinc àmbits que contribueixen a la legitimitat democràtica d'unes eleccions lliures:

- Que hi hagi suficients oportunitats per la deliberació i la creació d'una opinió informada.
- Que les candidatures tinguin suficients oportunitats per presentar els seus programes i candidats.
- Que la ciutadania pugui exercir el seu dret a vot actiu.
- Que les eleccions puguin organitzar-se amb total normalitat a nivell operatiu.
- Que el resultat de les eleccions pugui implantar-se.

Per últim, es presentaven una sèrie d'escenaris per la celebració de les eleccions que posaven en relació els diferents escenaris socio-sanitaris –especialment els del Pla d'obertura progressiva d'activitats (Generalitat de Catalunya, 2020h)– amb l'escenari que s'esdevenia en l'àmbit electoral, és a dir, amb una relació d'impactes sobre els diversos àmbits de legitimitat democràtica de les eleccions.

Els dispositius d'organització de les eleccions al Parlament de Catalunya 2021 així com els paràmetres de celebració o ajornament de les eleccions queden en aquests moments afectats per la situació analitzada pel Departament de Salut (Generalitat de Catalunya, 2021) així com per les probables actuacions de seguretat sanitària que se'n deriven. A l'esmentat informe s'hi afirma que:

- El pic epidèmic epidèmic s'assoliria alguns dies abans de l'inici la campanya electoral, mentre que el pic de pressió assistencial a les UCI s'assoliria alguns dies abans de la celebració dels comicis.
- Es mantindrà la fase de mitigació durant les properes setmanes, sense descartar que s'han de promoure mesures que suposin un enduriment de les vigents.
- No es pot descartar una eventual acceleració de la velocitat propagació de la pandèmia en els propers dies o setmanes per causes diverses.

A efectes dels escenaris electorals, doncs, la situació pot resumir-se de la següent manera:

- Catalunya es troba en els límits de l'escenari EPC21-Tram1 (Taula 1 del Protocol de funcionament de la Taula de Partits i definició d'escenaris de celebració de les eleccions), amb alguns indicadors ja pertanyents al següent escenari més greu, l' EPC21-Aturada, assimilable a la situació d'aturada social.
- No es pot descartar que a l'inici de la campanya electoral, i encara més alguns dies abans de la celebració dels comicis, que l'escenari electoral en què ens trobem durant la campanya electoral i/o durant la jornada electoral sigui el corresponent a l' EPC21-Aturada.

Més enllà d'una aproximació binària –és possible celebrar unes eleccions– l'objectiu d'aquest document és fer aportacions sobre la seva conveniència, en base a informació detallada dels diferents dispositius de l'organització de les eleccions, posar-los en relació amb les dades epidèmiques i, sobretot, fer una estimació de l'impacte esperat del creuament d'aquests dos àmbits en relació amb els objectius fixats pel Govern –Salut, Drets, Legitimitat– i els àmbits que contribueixen a la legitimitat democràtica de les eleccions –Deliberació, Sufragi passiu, Sufragi actiu, Organització, Implantació–, que són, com s'ha dit, la missió que persegueix la creació i convocatòria de la Taula de Partits.

L'estructura del document seguirà l'esquema que figura a la Taula 1 i que sorgeix del creuament descrit més amunt:

Àmbit	Objectiu	Salut	Drets	Legitimitat
Deliberació				
Sufragi passiu				
Sufragi actiu				
Organització				
Implantació				

Taula 1: Creuament dels objectius i els àmbits de legitimitat

Cada secció tractarà un àmbit i les respectives subseccions els corresponents objectius. S'acompanyarà, en cada secció i subsecció una valoració del seu estat en relació a la seva afectació o impacte motivat per l'epidèmia de la COVID-19, amb les categories següents:

sense afectacions	afectacions sense impacte	afectacions menors	afectacions crítiques	afectacions molt crítiques
-------------------	---------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------------

L'anàlisi de cada secció per àmbit i objectiu es realitzarà en funció dels següents criteris:

- Idoneïtat, si aquella mesura està aconseguint els fins que perseguia.
- Necessitat, si la mesura és inevitable per a la consecució dels objectius fixats.
- Proporcionalitat, si s'aconsegueix optimitzar la relació entre cost infligit sobre els drets afectats o els recursos esmerçats i el benefici obtingut.

2. Àmbit: Deliberació

- Que hi hagi suficients oportunitats per la deliberació i la creació d'una opinió informada.

“La Comissió Jurídica Assessora constata que la suspensió de les eleccions per manca de garanties perquè el electors puguin formar-se lliurement la seva voluntat i puguin exercir aquest dret de vot en condicions de llibertat i igualtat no és, en puritat, una mesura de salut pública, sinó que es configura en realitat com una mesura de garantia d'un procés electoral conduït amb plenes garanties de l'exercici del dret de vot” (Comissió Jurídica Assessora, 2020).

L'àmbit de deliberació fa referència a què la ciutadania pugui tenir temps –tant en termes quantitatius com qualitatius– per conèixer les propostes que li fan les candidatures que concorren a les eleccions, que pugui acarar-les tant amb la informació que té al seu abans com amb els seus propis valors i, en el límit, discutir-les amb persones del seu entorn. L'objectiu de la deliberació és poder fer un vot informat a partir d'una opinió formada i ben fonamentada.

Objectiu Àmbit	Salut	Drets	Legitimitat
Deliberació	Risc sobre la salut de deliberacions formals i informals.	Dret de reunió restringit tot i que garantit.	Atenció de la ciutadania fora de la campanya.
		Mesures de confinament limiten debat en general.	

Taula 2: Impacte de la COVID-19 sobre l'àmbit de deliberació

Objectiu: Salut

En la mesura que la deliberació requereix interacció social, és d'esperar que l'impacte d'aquest àmbit sobre aquest objectiu no sigui nul. Tanmateix, les mesures que s'han pres de caràcter general en relació a la prevenció de la COVID-19, així com algunes relacionades amb activitats on la interacció humana és rellevant, han estat dissenyades especialment per minimitzar els riscos de transmissió i, amb ells, l'impacte sobre la salut.

Som coneixedors que les mesures de seguretat sanitària preses són reeixides sempre i quan se n'observi el seu compliment. De la mateixa manera, s'han mostrat necessàries per a la contenció de l'epidèmia i, pel què a la deliberació fa referència, amb un cost assumible dins els paràmetres normals de l'epidèmia fora dels dos escenaris més extrems.

Objectiu: Drets

Si bé l'objectiu de Salut en surt beneficiat de les restriccions de mobilitat i de protecció personal per a reduir el risc de transmissió de la COVID-19, l'objectiu de garantir el dret a la deliberació en pateix una major afectació – tot i que encara menor en termes relatius. En aquest sentit, quan més greu l'estat de l'epidèmia, majors les restriccions i major l'afectació del dret fonamental.

No obstant, l'afectació a aquest dret, tot i negativa, no arriba a ser crítica per les múltiples opcions, essencialment telemàtiques, que gran part de la ciutadania té a la seva disposició.

D'altra banda, els protocols sanitaris preveuen, dins de les restriccions, la possibilitat d'exercir el dret a la reunió, per una banda, o a incidir en l'agenda pública, per una altra.

D'aquesta manera, la garantia del dret depèn en gran mesura de la incidència de l'epidèmia i de les actuacions per a contenir-la, fent que les actuacions acabïn afectant el dret de forma suficient com que el seu exercici perilli. En el límit, en casos on la reunió i la participació en l'àgora pública es vegin encara més restringits fins a la pràctica prohibició, es fa difícil pensar en alternatives que no passin per l'ajornament electoral, com a mesura menys lesiva del dret.

Considerem, no obstant, que aquest és un extrem que depèn, també, de situacions extremes d'incidència de l'epidèmia.

Objectiu: Legitimitat

En una lògica semblant a l'anterior, però en aquest cas amb una major afectació dels drets hi situem l'àmbit de la legitimitat de la deliberació.

Si bé podem aconseguir, amb unes determinades mesures, que tingui lloc una deliberació quantitativament satisfactòria, és més dubtós que això pugui afirmar-se en termes qualitatius.

L'atenció del ciutadà, la seva voluntat de rebre informació i debatre idees, d'interessar-se per la diagnosi i prognosi que les candidatures fan en els seus programes, tot plegat depèn en gran mesura de la situació socio-sanitària i del grau en què impacta en l'individu.

Les dades anunciades pel Departament de Salut anticipen no només un creixement acusat de les persones contagiades, sinó també d'un major tensionament del sistema sanitari – tant d'atenció a la COVID-19 com, de forma indirecta, d'atenció a d'altres patologies i casuístiques – així com un evident creixement de les defuncions.

És obvi que, amb això, s'accentua la sensació de proximitat a la malaltia així com la consciència de la pròpia vulnerabilitat i fragilitat, ja sigui personal o de les persones més properes.

En aquest escenari, l'empitjorament de la incidència de la pandèmia posa en greu risc la legitimitat de l'àmbit de la deliberació, que qualifiquem de crítica. En conseqüència, l'ajornament electoral es mostra eficaç per a recuperar-la davant l'absoluta manca d'alternatives: no hi ha altra manera d'aïllar els votants de la presència de la malaltia en termes d'estat d'ànim i voluntat de participar activament, racional i objectiva en el procés electoral.

3. Àmbit: Sufragi passiu

- Que les candidatures tinguin suficients oportunitats per presentar els seus programes i candidats.

“Procurar [...] condicions fàctiques que assegurin un principi d’equitat entre les candidatures validades” (Requejo, 2020)

L'àmbit de sufragi passiu fa referència a què totes aquelles candidatures que concorren a unes eleccions puguin donar a conèixer a la ciutadania, als votants, quines són les propostes que fan i per les quals demanen el seu vot. Inclou, primer de tot, el programa i els candidats, però també el contrast i posada en relació amb propostes d'altres alternatives, la presa de contacte amb el potencial votant per a mesurar la recepció de la seva proposta, així com la possibilitat d'aportar arguments que la recolzin per diferents mitjans i per diferents canals per garantir que la proposta arriba a diferents entorns social.

Objectiu Àmbit	Salut	Drets	Legitimitat
Sufragi passiu	Risc salut actes de campanya.	Protocol actes de campanya ordena l'exercici el dret.	Hegemonia mediàtica de l'epidèmia.
		Limitacions als actes de campanya.	

Taula 3: Impacte de la COVID-19 sobre l'àmbit de sufragi passiu

Objectiu: Salut

Les activitats relacionades amb el sufragi passiu són múltiples, tot i que estan cada cop més relacionades tant amb els mitjans de comunicació com amb les xarxes socials.

Dos factors ens fan pensar que l'impacte sobre la salut de l'exercici del dret al sufragi passiu, entès de forma àmplia, és positiu però les afectacions no tenen un impacte significatiu.

Per una banda per aquesta translació de la presencialitat als canals de comunicació de masses o bé a la virtualitat, amb el que la distància es constitueix en un factor clau per a garantir la seguretat sanitària.

Per una altra perquè els protocols aprovats pel PROCICAT pels actes públics vetllen, precisament, per aquesta seguretat sanitària i són d'obligat compliment per a qualsevol tipus d'esdeveniment col·lectiu.

Objectiu: Drets

I viceversa. El protocol específic per als actes de campanya, a més de vetllar per la seguretat sanitària, és també garantista a l'hora de protegir el dret de lliure reunió i la seva extrapolació a qualsevol acte públic com mítings electorals o comitatives polítiques. La resolució, sempre positiva, de les peticions que han fet les candidatures fins el moment d'emetre aquest informe ve a confirmar aquesta afirmació.

És obvi, però, que dins les garanties hi ha restriccions i que aquestes restriccions poden endurir-se en funció de l'evolució de l'epidèmia. Així, el protocol relatiu als actes electorals assumeix que no hi ha una limitació excessiva a la mobilitat i que el confinament, si bé pot existir en alguns casos, sempre és perimetral i limitat a uns certs horaris que habitualment són nocturns.

Afegint-se a les actuals restriccions, en cas que la mobilitat acabés per restringir-se totalment, així com el nombre de persones que poden reunir-se en un espai o esdeveniment públic, el dret al sufragi passiu, entès com aquesta possibilitat de donar a conèixer el programa, es podria veure afectat de forma significativa.

Tanmateix, i en coherència amb afirmacions anteriors sobre la creixent importància de mitjans de comunicació de masses i xarxes socials, considerem que les afectacions podrien considerar-se de menors.

Objectiu: Legitimitat

Més greu seria, segurament, l'afectació en el terreny de la legitimitat del sufragi passiu. En un entorn on l'agreujament de les condicions socio-sanitàries es fa hegemònic –nombre de contagiats, nombre d'ingressats en UCI, nombre de defuncions, nombre i nivell de les restriccions afegides a les existents, etc.– el missatge de les candidatures sense cap mena de dubte tindria dificultats en arribar, veient-se greument vulnerada la capacitat dels partits per exercir el seu dret al sufragi passiu i així la legitimitat del procés.

I no només per la menor capacitat d'organitzar i participar en esdeveniments de campanya.

També en coherència amb el que s'ha dit anteriorment, és difícil pensar que els mitjans de comunicació no desviarien gran part de la seva programació vers la pandèmia, per no parlar de la informació i converses que es mantindrien a les xarxes socials. Això indubtablement dificulta la formació d'una opinió per part dels ciutadans.

En aquest sentit, l'evident dany al dret fonamental té, com succeïa en parlar de l'atenció del ciutadà a la deliberació –terme amb el que està molt relacionat– poques alternatives que no passin per un ajornament electoral a l'espera d'un canvi significatiu en l'entorn socio-sanitari. També com en aquell cas, aquesta seria una mesura eficaç i necessària, mesurant-se la proporcionalitat no en relació a la retirada temporal del dret deguda a l'ajornament, sinó a l'increment de qualitat que s'esdevindria amb el nou escenari on la pandèmia estigués en certa retirada.

4. Àmbit: Sufragi actiu

- Que la ciutadania pugui exercir el seu dret a vot actiu.

“En l’escenari actual, no és exagerat afirmar que el 14 de febrer entre 100.000 i 200.000 ciutadans amb dret de vot hauran d’escollir entre votar de manera presencial i posar en risc la salut de milers de persones, o bé abstenir-se de fer-ho i renunciar a un dret fonamental. Cap de les dues alternatives és legítima des d’una perspectiva de drets.” (Síndic de Greuges de Catalunya, 2021)

L’àmbit de sufragi actiu fa referència a què el ciutadà pugui expressar lliurement el seu grau recolzament a una candidatura en particular o al procés electoral en general forma de vot o abstenint-se de fer-ho. És sense cap dubte l’àmbit més objectivable de tots, atès que en gran mesura es pot mesurar pels vots emesos, tot i que roman sempre un marge d’interpretació a l’hora d’avaluar el grau d’abstenció respecte al total del cens.

Objectiu Àmbit	Salut	Drets	Legitimitat
Sufragi actiu	Protocol locals electorals.	Les persones contagiades podran votar.	Por al contagi a l’hora d’anar a votar.
	Risc per la salut votants.	Protocol vot per correu. Ampliació de termini.	Risc de no constituir totes les meses i menor legiti-mitat en votar a les 48h.
	Risc per la salut dels membres mesa.	Sol·licitud telemàtica del vot per correu i reforç expedició idCAT Certificat.	Impacte diferencial de la crisi COVID-19 pot imprimir biaixos.
	Reducció de votants per mesa. Canvi de locals	Entrega del vot per correu al carter.	Dubtes del Síndic sobre la factibilitat de votar de persones quarantenades
	Vot per franges. No obligatòries.	Vot accessible.	
	Vot preparat de casa (tramesa o descàrrega).	Greus deficiències al vot exterior. Ampliació parcial de termini.	
	Reducció d’apoderats en mesa.		
	Denegació del vot per correu a residències.		
	Denegació d’ampliar l’excepció a membres mesa per sobre de 60 anys.		

Taula 4: Impacte de la COVID-19 sobre l’àmbit de sufragi actiu

Objectiu: Salut

La salut tant del ciutadà com, a nivell més ampli, dins el concepte de salut pública està àmpliament garantida per un seguit de mesures implantades des de diversos dispositius.

L'instrument més important és sense cap mena de dubte el protocol de locals electorals que protegeix especialment la salut a l'hora d'exercir el sufragi actiu. De les diferents mesures que incorpora el protocol val la pena destacar les de protecció individual –tant per votants com per membres de la mesa i altres persones de l'organització–, les mesures de distància social que han conduït a una reducció efectiva del nombre de votants per mesa, l'aprovació de la tramesa única per dur el vot preparat des de casa (a més de la possibilitat de descarregar-se les paperetes des de casa, opció que al final no s'utilitzarà) i així reduir el temps necessari per votar (indirectament reduint l'afluència de persones al local en un moment determinat) o el previst acord entre partits per reduir el nombre d'apoderats per mesa.

Província	Meses 2021	Meses 2017	Increment	Locals 2021	Locals 2017	Increment
Barcelona	6.694	5.885	13,75%	1.730	1.602	7,99%
Girona	853	825	3,39%	362	393	-7,89%
Lleida	544	534	1,87%	315	318	-0,94%
Tarragona	1.026	1.003	2,29%	357	369	-3,25%
Total	9.117	8.247	10,55%	2.764	2.682	3,06%

Taula 5: Evolució del nombre de meses i locals electorals 2017-2021

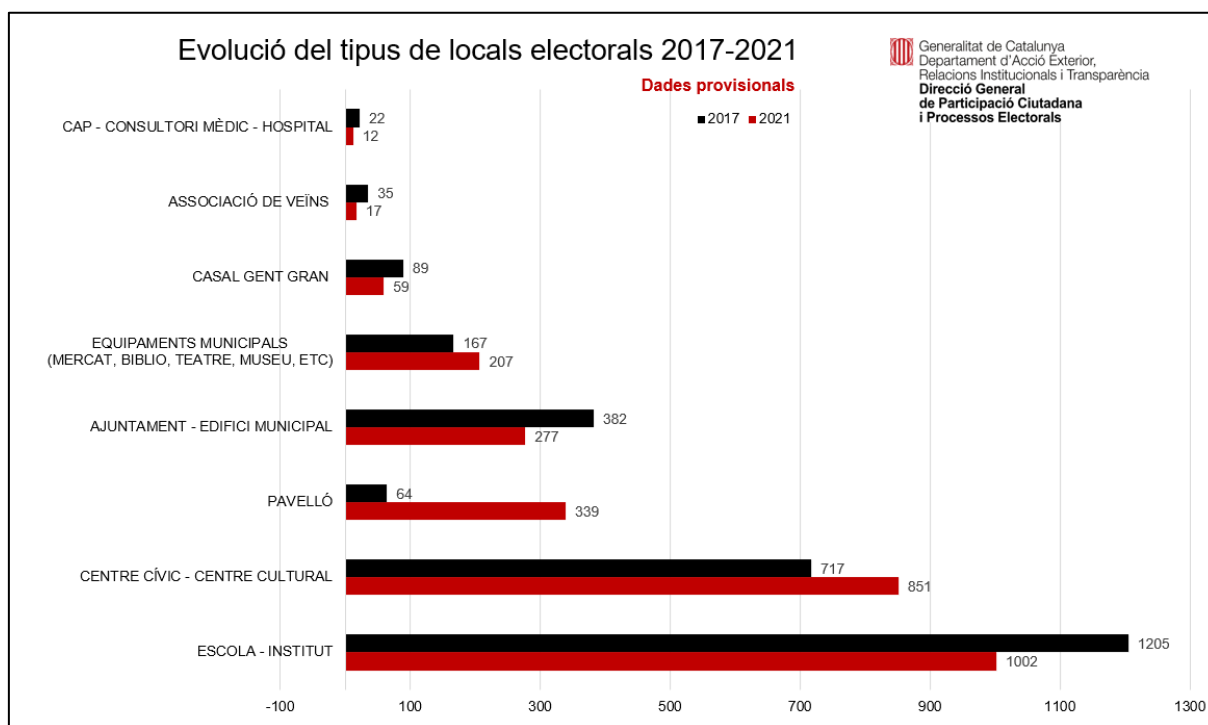

Figura 1: Evolució del tipus de locals electorals 2017-2021

L'establiment d'un vot per franges per diversos col·lectius –col·lectius de risc, persones sanes, persones contagiades i contactes freqüents o sospitosos– redueix també el risc de contagi. Ara bé, el fet de no fer les franges d'obligat compliment fa que es confiï en la voluntat del votant de respectar-les i, per tant, obre més possibilitats a incomplir-les, fet que fa incrementar el risc sanitari. Aquesta decisió es va prendre acarant-la amb l'alternativa de fer les franges

obligatòries: aquesta obligatorietat, però, vulnerava el dret del votant a gaudir de la totalitat de la jornada electoral. D'altra banda, fer complir la norma també hagués compromès el temps necessari per votar, deixant de banda que difícilment hagués estat materialment possible forçar el seu compliment de forma absoluta. Estaríem davant una mesura, doncs, desproporcionada en comparació amb la seva idoneïtat.

El major risc per la salut és, opinem, l'afluència de persones grans –considerades col·lectiu de risc– als locals electorals. Més enllà del vot per correu, les dues actuacions dirigides a facilitar-los o bé el vot a les pròpies residències –mitjançant un procediment similar al del vot als centres penitenciaris per part dels reclusos– o bé a evitar entrar en el sorteig per ser membres de la mesa van ésser desestimades per la Junta Electoral Central.

Objectiu: Drets

Com en el cas de la salut, el dret a votar té el seu propi protocol, amb el foment del vot per correu com actuació prioritària. Les dades de l'evolució de la sol·licitud de vot per correu demostren un important impacte positiu de les actuacions del protocol.

El vot per correu, a més de tenir una campanya de difusió institucional, també s'ha vist reforçat per l'increment de possibilitats a l'hora de realitzar la sol·licitud de vot de forma telemàtica a través del popular idCAT Certificat. D'altra banda, s'ha possibilitat la recollida del vot per part del funcionari de correus a domicili. Amb això, i prèvia obtenció del certificat per identificar-se electrònicament, el vot es pot realitzar íntegrament des del domicili.

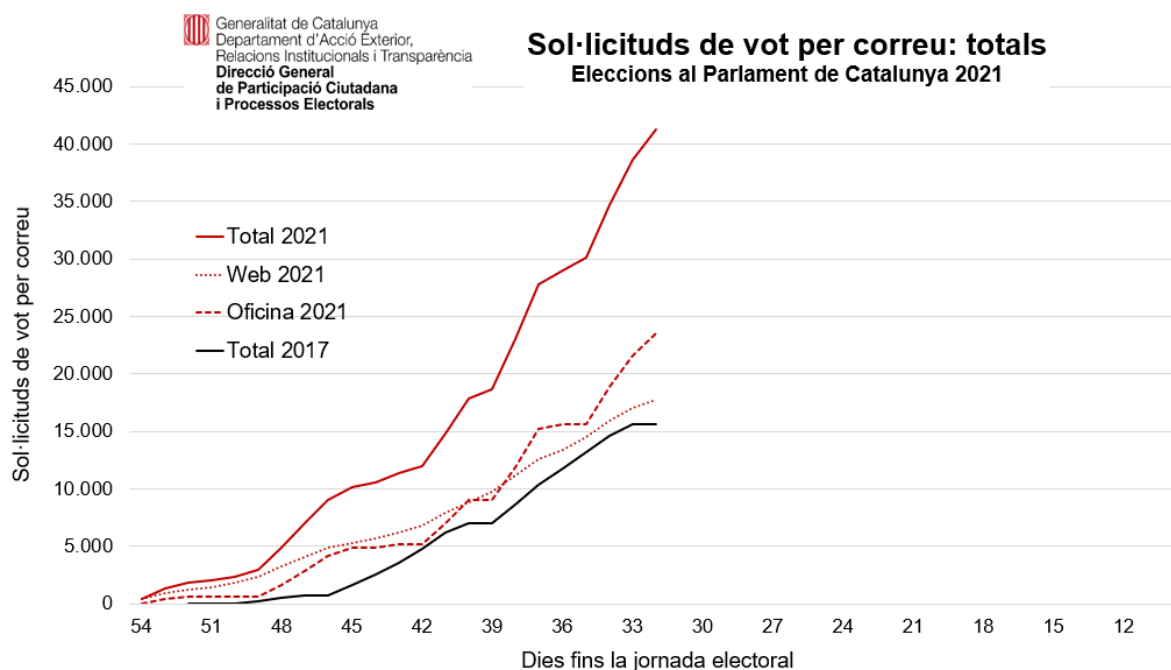

Figura 2: Sol·licituds de vot per correu totals

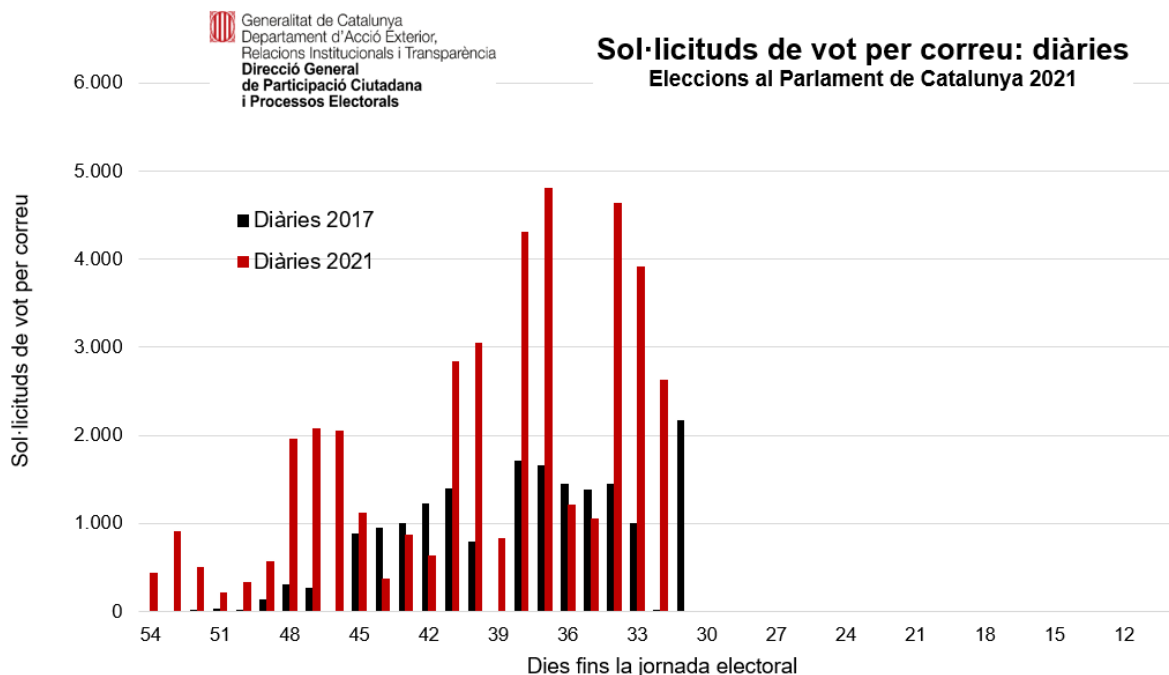

Figura 3: Sol·licituds de vot per correu diàries

Una estimació aproximada ens fa pensar que la combinació d'increment de locals electorals junt amb la major adopció del vot per correu podria arribar a reduir a la meitat la concurrència als locals electorals, el que tindria un efecte positiu combinat sobre la salut i sobre el dret a votar.

Per últim, el dret al sufragi actiu o al vot s'ha reforçat també per a aquells col·lectius amb discapacitats, facilitant la recepció a casa del kit de vot en Braille per als votants amb dificultats visuals, o bé seguint protocols d'accessibilitat cognitiva per a millorar la comprensió de les instruccions de vot a tots els públics.

El punt feble el trobem en el vot exterior, amb greus carències que penalitzen l'exercici de votar. Malgrat l'ampliació parcial del termini per a la seva sol·licitud, la denegació d'avançar la tramesa de documentació o d'eliminar el prec del vot suposen un greuge gravíssim per al votant a l'exterior.

Amb l'excepció d'aquest col·lectiu, però, considerem que el dret a votar es garanteix àmpliament mitjançant els diversos instruments posats en funcionament.

Objectiu: Legitimitat

A diferència del què passa amb els objectius de Salut i Drets, l'objectiu de la Legitimitat també se'n ressent a l'àmbit del sufragi actiu – com succeeix també a la deliberació i el sufragi passiu.

En aquest cas, a més, tant per l'abast del dret, que afecta a tots els ciutadans, com pels diferents punts d'afectació, considerem que l'objectiu estaria molt compromès en cas d'empitjorar les condicions de la pandèmia, com sembla apuntar l'informe de Salut.

Per una banda, s'ha posat de manifest per diferents canals un cert recel a la seguretat dels dispositius electorals. Al marge de si les pors són més o menys fonamentades, l'efecte d'aquesta percepció pot tenir greus conseqüències a diferents nivells, essent-ne la més greu, en termes democràtics, el desconfiar de tot el sistema i el seu resultat. Al marge de la qüestió

de l'abstenció, que veurem més avall, el vot amb por és tradicionalment un vector de biaixos electorals de diferent naturalesa que poden alterar substancialment el resultat del procés electoral deslegitimant-lo. L'impacte diferencial de la crisi de la COVID-19 segons el nivell socio-econòmic (Peña-López, 2020) no fa més que accentuar aquesta qüestió, actuant d'efecte multiplicador d'altres biaixos inherents a diferents classes socials.

De major gravetat, però, és la possibilitat que aquesta por es pugui traslladar al cas dels membres de les meses. En l'extrem, això pot acabar comportant comportaments d'insubmissió respecte el deure de participar en el procés electoral si així ho estableix el sorteig. En cas de ser massius, pot donar-se el cas que les desercions comportin la no constitució de les meses, ni tan sols en la segona ronda. Tal i com marca la llei, en aquests casos cal ajornar el procés de votació 48h. El problema, en termes de legitimitat, és que als dubtes ja inherents al procés s'hi suma votar coneixent –perquè és impossible que no es difonguin– els resultats provisionals, amb el que això suposa de devaluació del propi vot.

Afegim a aquestes consideracions l'estimació que el Síndic de Greuges de Catalunya (2021) fa dels possibles casos de persones que podrien quedar-se sense votar i que eleva a més de 200.000 casos en el pitjor escenari. Fins i tot en el cas que aquestes persones poguessin realment votar perquè el procediment és segur, la sola sospita que puguin no fer-ho és un problema de legitimitat de primera magnitud. De no poder-se solucionar a temps –mitjançant campanyes de transparència i d'informació–, l'ajornament pot ser una mesura eficaç i proporcionada, atès que en un entorn socio-sanitari més favorable pot ser, també, més eficaç aquesta campanya de transparència i d'informació.

5. Àmbit: Organització

- Que les eleccions puguin organitzar-se amb total normalitat a nivell operatiu.

“La comoditat, la qualitat del servei, la transparència, la professionalitat, la integritat, l’eficiència i la satisfacció dels ciutadans i dels grups d’interès són trets distintius d’una bona organització electoral de la mateixa manera que ho són pels serveis públics en general”. (James, 2020)

L’àmbit d’organització fa referència a la possibilitat de posar en funcionament el dispositiu electoral de manera que funcionin amb normalitat i eficàcia tots els diferents processos i tasques que desemboquen en un escrutini i la proclamació dels resultats electorals.

Objectiu Àmbit	Salut	Drets	Legitimitat
Organització	Protocol Dispositiu COVID19.	Decrets aprovats amb normalitat.	Protocol comunicació institucional.
	Riscos per als equips de l’organització.	Materials elaborats amb normalitat.	Treball col·laboratiu entre institucions.
	Context sanitari tendent a empitjorar.	Tensió organitzativa en àmbits del vot per correu.	Dificultat de reclutar membres mesa per por al contagi.
		Tensió organitzativa en alguns àmbits de tramesa de material electoral.	
		Sobrecost dispositiu COVID	

Taula 6: Impacte de la COVID-19 sobre l’àmbit d’organització

Objectiu: Salut

L’àmbit de l’organització utilitza com a base el protocol del dispositiu COVID-19 per a garantir el disseny i funcionament correcte i segur de tot l’aparell organitzatiu de les eleccions.

Més enllà de riscos controlats i amb afectacions menors sense impacte significatiu sobre els propis equips de l’organització, cap dels dispositius de l’organització suposa un impacte sobre la salut, ni individual ni pública.

L’excepció a aquest cas és, de nou, la possibilitat d’una escalada de gran magnitud dels diferents factors epidemiològics. El que en circumstàncies de període “vall” pot ser perfectament assumible per un dispositiu de seguretat sanitària, el període “onada” aquest dispositiu pot veure’s desbordat. Així, tant allò que indica el protocol de l’oficina de seguretat i dispositiu COVID-19 com d’altres protocols respecte a la gestió de la mobilitat pot ser insuficient i que la molt major incidència del coronavirus pugui ser difícil de controlar.

Aquest és un factor d’enorme afectació i de nivell molt crític que té difícil solució un cop tot l’entorn social, no només l’electoral ni el sanitari, sinó protecció civil i altres dispositius, tenen el risc de col·lapsar o comprometre seriosament les seves funcions. En un cas així, la mesura

de l'ajornament pot ser una mesura idònia a més de necessària davant l'alternativa de mantenir el calendari electoral, que pot acabar essent molt més desproporcionat en relació a l'impacte sobre la salut.

Objectiu: Drets

Pel què fa als drets, l'experiència fins aquest moment és que tots s'han mantingut intactes en tot el procés organitzatiu.

Així, s'han pogut elaborar i publicar oficialment tots els documents necessaris d'un procés electoral, programar i efectuar tots els procediments relatius a la logística del procés com les contractacions de personal, subministraments i serveis. S'ha pogut desenvolupar també amb una certa normalitat tot el dispositiu de comunicació i les diverses campanyes informatives.

El treball en col·laboració amb els ajuntaments ha permès assolir amb èxit el condicionament dels locals com s'ha comentat més amunt. Per al seguiment d'aquestes tasques s'ha produït un quadre de comandament digital per a disposar d'informació actualitzada de tots els locals i anticipar-se a incidències relacionades amb el dispositiu de seguretat sanitària.

La COVID-19 ha suposat, certament, tensions en alguns procediments així com la programació de reforços –amb els seus respectius sobre costos– o l'aconseguint de determinats serveis o béns. Cap d'ells, però, amb una afectació que no hagi pogut ser resolta sense impacte en el procés electoral –sí, per descomptat, en l'esforç i dedicació esmerçats pels equips de professionals que els desenvolupen.

Objectiu: Legitimitat

La col·laboració entre diverses administracions, així com l'acurat protocol de comunicació institucional han fet possible que la legitimitat, pel què fa a la part estrictament organitzativa, no s'hagi vist afectada més enllà del que aporta la pròpia complexitat d'organitzar un procés electoral amb 5.600.000 votants.

Sí ha suposat una preocupació gens menor l'anticipació del possible problema de no poder reclutar els membres de les meses per por al contagi, factor associat al risc de no poder constituir-les durant la jornada electoral que comentàvem anteriorment. Separem, però, la qüestió de la constitució de la qüestió del reclutament, apuntant aquí la desconfiança que genera sobre tota la resta del dispositiu organitzatiu aquesta qüestió. A les dificultats de condicionar els locals electorals –costoses però assumibles– s'hi afegeix el dubte dels membres meses, de molt més difícil solució en cas de fallar el reclutament i d'un impacte molt major en cas de fracassar la pròpia constitució de les meses.

Com en el cas del sufragi actiu, tot i que amb diferent impacte, la casuística és la mateixa i l'ajornament pot acabar essent l'únic factor de canvi de percepció radical sobre el dispositiu en particular i sobre el procés electoral en general, facilitant així, de forma eficaç, una nova visió del dispositiu, aquesta vegada amb la confiança habitual d'unes eleccions organitzades i celebrades dins la normalitat sanitària.

6. Àmbit: Implantació

- Que el resultat de les eleccions pugui implantar-se.

“L’objectiu principal dels processos electorals és oferir resultats electorals fiables. La credibilitat s’aconsegueix mitjançant una àmplia participació del públic, idealment amb una alta participació i nivells de participació iguals en diferents segments d’una societat, donant legitimitat als representants electes” (Radjenovic et al., 2020)

L’àmbit d’implantació fa referència tant a la possibilitat real d’implantar a la pràctica els resultats de les urnes com a la credibilitat que la ciutadania concedeixi a aquests resultats. Més enllà de la qüestió pràctica, la implantació fa referència també al grau amb què la voluntat la ciutadania ha estat recollida de forma representativa i fidedigna i, per tant, els resultats electorals seran el vector d’implementació d’aquesta voluntat.

Objectiu Àmbit	Salut	Drets	Legitimitat
Implantació	La implantació del resultat electoral no tindrà efectes en la Salut.	L’epidèmia no impedirà implantar el resultat de les eleccions.	Protocol Taula de Partits.
	Dubtes sobre l’impacte sanitari en general de celebrar les eleccions.		Indicadors d’indecisos i d’abstenció.
	Dubtes sobre la conveniència en general de celebrar les eleccions en termes sanitaris.		Conveniència en general de celebrar les eleccions en termes polítics i socials.
			Marc internacional comparat amb celebració electoral fora d’onades.

Taula 7: Impacte de la COVID-19 sobre l’àmbit d’implantació

Objectiu: Salut

En general, la implantació del resultat electoral no tindrà efectes sobre la salut pública –menys encara sobre la salut individual de les persones. Tot allò que s’esdevé en el moment en què s’han proclamat els resultats pot realitzar-se amb la màxima seguretat sanitària.

És difícil d’afirmar la mateixa cosa, però, en agafar tot el procés en la seva totalitat, atesa l’enorme mobilització de recursos de tot tipus i nivell. Tant de forma directa com de forma indirecta pel cost d’oportunitat, la celebració d’eleccions pot tenir un impacte en el sistema sanitari i en la salut pública en general. L’escenari que obre la predicció del rebrot per la COVID-19, qualificat com tercera onada en alguns casos, és un escenari en què el sistema de protecció civil i de salut pot tenir profundes dificultats d’atendre tots els requeriments que se li fan. Un escenari que no admet més activitat humana, sigui del tipus que sigui, amb independència del risc particular que suposi. El mer fet de realitzar activitat és un problema.

En aquesta situació que pot desembocar en col·lapse hi ha poques opcions més que o bé l'abocament massiu de mitjans en aquest sistema, o bé l'ajornament d'aquesta activitat sobrevinguda –per no estructural a la vida quotidiana– com a actuació totalment necessària.

Objectiu: Drets

Com en el cas general de la salut, l'epidèmia no ha de poder afectar de cap manera la implantació dels resultats de les eleccions. Aquí s'hi engloben proclamacions, constitucions d'institucions, nomenaments, etc., és a dir, el dret dels ciutadans a veure la seva elecció formalitzada, que difícilment poden ser compromesos per la crisi de la COVID-19 més enllà de casos personals totalment excepcionals.

Objectiu: Legitimitat

El protocol de la Taula de Partits estableix un marc d'actuació per treballar per la legitimitat en la implantació de tot el procediment electoral, inclosa la mateixa qüestió de l'eventual ajornament de les eleccions. Més enllà dels marcs jurídics, en democràcia és essencial el consens i la lleialtat institucional en moments de crisis profundes –com l'actual.

A nivell més pràctic, un dels punts que poden comprometre la legitimitat del procés i que s'ha tractat en d'altres àmbits de forma tangencial és que la ciutadania no confii en la totalitat del procés, en la institució de les eleccions. Si bé l'abstenció té múltiples motivacions, una abstenció deguda a la por o a la desconfiança en general sobre la qualitat del procés electoral és una afectació que cal evitar. Tot i que hi ha diverses maneres de fer-ho, és obvi que l'atenuació de la influència de la crisi sanitària pot resultar molt eficaç. En funció de la desconfiança detectada –mesurable en enquestes, mitjans de comunicació i xarxes socials– i la seva possible conversió en abstenció efectiva, l'ajornament electoral pot ser la mesura més ponderada per atenuar aquesta influència negativa de la crisi sanitària en el procés electoral.

Podem redundar en la qüestió de la conveniència però ara des d'un punt de vista sociològic. Dèiem que el conjunt del procés electoral genera processos paral·lels de reubicació de recursos –per exemple els de seguretat i protecció civil, o els mateixos sanitaris, degut a l'increment de la mobilitat– que, en agregat, no són menors. Però mentre la desviació d'aquests recursos, en un escenari de normalitat, es redueix a una qüestió d'intendència i de planificació, en un escenari on el mer fet de realitzar una activitat humana pot tenir un impacte tant sanitari com organitzatiu de primer ordre, la desviació dels recursos d'allò que és considerat com a essencial pot acabar generant rebuig cap aquesta activitat. A efectes pràctics es tradueix en un decrement de la legitimitat del procés.

Per últim, la ciutadania pot acabar realitzant un exercici de política internacional comparada i analitzar què ha succeït en d'altres processos electorals arreu del món. Com podeu veure a l'annex sobre el context epidemiològic a la celebració i ajornament d'eleccions al món, de 251 processos electorals previstos durant 2020, 155 van celebrar-se i 96 van ajornar-se.

Tot i que cada país té un context pandèmic, polític, social i jurídic únic, és evident el comportament anticíclic dels processos electorals: tendeixen a ajornar-se durant els pics de la pandèmia i a celebrar-se en les “valls”, especialment entre la primera i la segona onada. L'experiència acumulada com la diferent incidència de la segona onada fan aparentment menys clar el darrer trimestre de 2020. En realitat, la resta de dades ens indiquen de nou els comportaments anti-cíclics, tant si agafem els ingressos en UCI com les morts per COVID-19, amb poques excepcions.

7. Resum de l'impacte de la COVID-19 sobre objectius i àmbits de legitimitat

Objectiu Àmbit	Salut	Drets	Legitimitat
Deliberació	Risc sobre la salut de deliberacions formals i informals.	Dret de reunió restringit tot i que garantit.	Atenció de la ciutadania fora de la campanya.
		Mesures de confinament limiten debat en general.	
Sufragi passiu	Risc salut actes de campanya.	Protocol actes de campanya ordena l'exercici el dret	Hegemonia mediàtica de l'epidèmia.
		Limitacions als actes de campanya.	
Sufragi actiu	Protocol locals electorals.	Les persones contagiades podran votar.	Por al contagi a l'hora d'anar a votar.
	Risc per la salut votants.	Protocol vot per correu. Ampliació de termini.	Risc de no constituir totes les meses i menor legitimitat en votar a les 48h.
	Risc per la salut dels membres mesa.	Sol·licitud telemàtica del vot per correu i reforç expedició idCAT Certificat.	Impacte diferencial de la crisi COVID-19 pot imprimir biaixos.
	Reducció de votants per mesa. Canvi de locals	Entrega del vot per correu al carter.	Dubtes del Síndic sobre la factibilitat de votar de persones quarantenades
	Vot per franges. No obligatòries.	Vot accessible.	
	Vot preparat de casa (tramesa o descàrrega).	Greus deficiències al vot exterior. Ampliació parcial de termini.	
	Reducció d'apoderats en mesa.		
	Denegació del vot per correu a residències.		
	Denegació d'ampliar l'excepció a membres mesa per sobre de 60 anys.		
Organització	Protocol Dispositiu COVID19.	Decrets aprovats amb normalitat.	Protocol comunicació institucional.
	Riscos per als equips de l'organització.	Materials elaborats amb normalitat.	Treball col·laboratiu entre institucions.
	Context sanitari tendent a empitjorar.	Tensió organitzativa en àmbits del vot per correu.	Dificultat de reclutar membres mesa per por al contagi.
		Tensió organitzativa en alguns àmbits de tramesa de material electoral.	
		Sobrecost dispositiu COVID	
Implantació	La implantació del resultat electoral no tindrà efectes en la Salut.	L'epidèmia no impedirà implantar el resultat de les eleccions.	Protocol Taula de Partits.
	Dubtes sobre l'impacte sanitari en general de celebrar les eleccions.		Indicadors d'indecisos i d'abstenció.
	Dubtes sobre la conveniència en general de celebrar les eleccions en termes sanitaris.		Conveniència en general de celebrar les eleccions en termes polítics i socials.
			Marc internacional comparat amb celebració electoral fora d'onades.

Taula 8: Impacte de la COVID-19 sobre àmbits de legitimitat i objectius

Àmbit	Objectiu	Salut	Drets	Legitimitat
Deliberació		Green	Yellow	Orange
		White	Yellow	White
Sufragi passiu		Green	Green	Orange
		White	Yellow	White
Sufragi actiu		Green	Green	Yellow
		Light Green	Green	Red
		Light Green	Green	Yellow
		Light Green	Green	Orange
		Green	Green	White
		Green	Red	White
		Yellow	White	White
Organització		Green	Green	Green
		Light Green	Green	Light Green
		Red	Light Green	Orange
		White	Light Green	White
Implantació		Green	Green	Green
		Orange	White	Yellow
		Orange	White	Yellow
	White	White	Red	

Taula 9: Impacte de la COVID-19 sobre àmbits de legitimitat i objectius, simplificada

Àmbit	Objectiu	Salut	Drets	Legitimitat
Deliberació		Green	Red	Ajornar
Sufragi passiu				
Sufragi actiu		Green		Ajornar
Organització		Green		
Implantació		Ajornar	Green	Ajornar

Taula 10: Impacte de la COVID-19 sobre àmbits de legitimitat i objectius, mantenir o ajornar

---

8. Conclusions

El canvi d'escenari sanitari de la pandèmia de la COVID-19 previst durant el procés electoral que desemboca en les eleccions al Parlament de Catalunya convocades pel 14 de febrer de 2021 fa preveure un greu impacte en les garanties democràtiques del procés, pel què considerem necessari un ajornament de les eleccions.

En particular, considerem especialment rellevants els següents aspectes:

- L'afectació generalitzada de tota activitat humana qüestiona la possibilitat de controlar que el conjunt del procés electoral i que la celebració d'aquest no tingui cap afectació en la salut pública, a nivell macro, més enllà que es pugui veure garantida la protecció a títol individual de les persones.
- La legitimitat del procés electoral es veu afectada en pràcticament la seva totalitat, amb especial impacte i de forma transversal en la deliberació, el sufragi actiu i el sufragi passiu. La possible manca de legitimitat d'un procés electoral és motiu suficient per al seu ajornament.
- Dels cinc àmbits que contribueixen a la legitimitat democràtica d'unes eleccions lliures, malgrat que la ciutadania pogués exercir el seu dret a vot actiu, malgrat que les eleccions poguessin organitzar-se a nivell operatiu, considerem que no hi ha suficients oportunitats per la deliberació i la creació d'una opinió informada, que les candidatures no tindran suficients oportunitats per presentar els seus programes i candidats i que, en conseqüència, el resultat de les eleccions que pugui implantar-se podria no tenir prou fonaments per ser legítim.

Ismael Peña López
Director General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

9. Annex: Context epidemiològic a la celebració i ajornament d'eleccions al món

Els gràfics següents presenten diferents processos electorals i el context de la pandèmia – hospitalitzacions en UCI per COVID-19 i morts per COVID-19 – en diferents moments del procés electoral: un mes abans de la jornada electoral, dues setmanes abans, el mateix dia de la jornada electoral, dues setmanes després, un mes després.

Els gràfics **en cap moment volen indicar cap tipus de causalitat, tampoc correlació**. Únicament volen il·lustrar el context en què van succeir les eleccions.

A grans trets, la conclusió general és que les eleccions van tendir a ajornar-se durant les dues onades de la pandèmia, especialment la primera, i va aprofitar-se el període entre onades per celebrar-les.

L'inici de la campanya electoral tindria lloc dies després del pic epidèmic, durant la qual se succeiria el pic de pressió assistencial a les UCI, que s'assoliria pocs dies abans de la jornada electoral. Tot el procés tindria lloc en plena fase de mitigació del rebrot epidèmic.

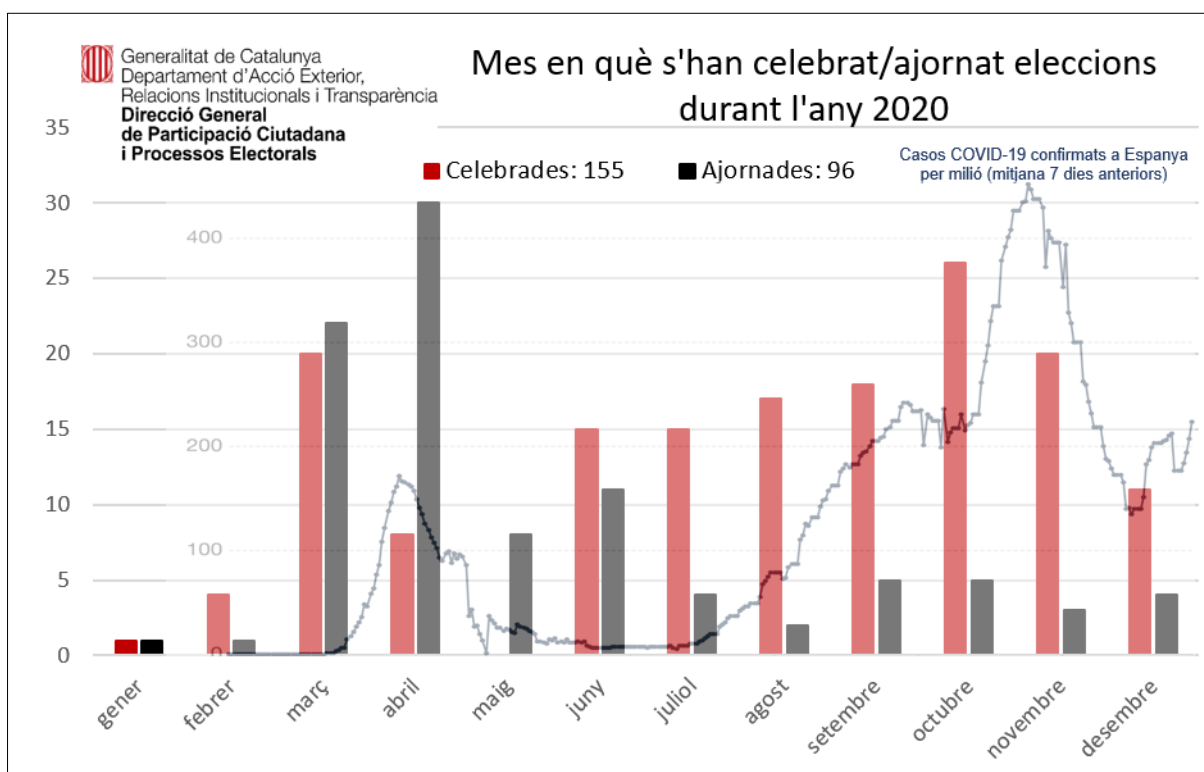

Figura 4: Mes en què s'han celebrat i ajornat eleccions a tot el món durant l'any 2020.
 Font: International Idea

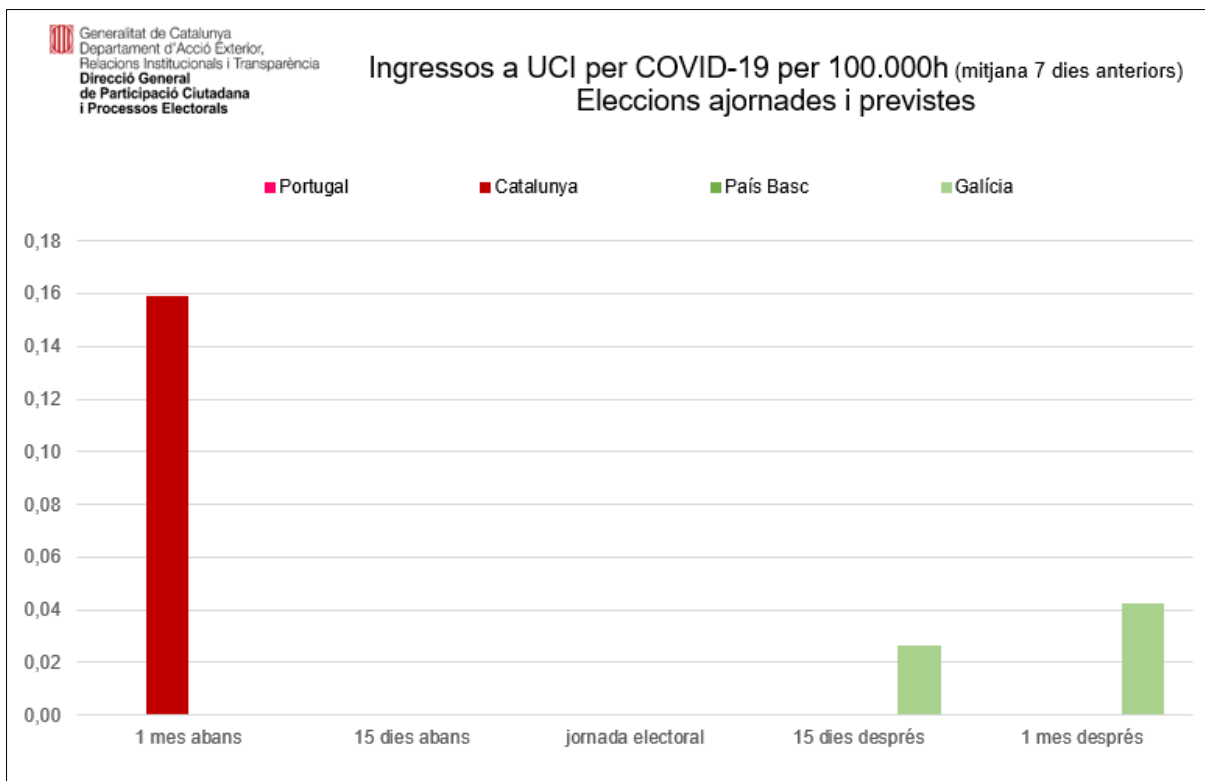

Figura 5: Ingressos a UCI per COVID-19 per 100.000h (mitjana 7 dies anteriors). Eleccions ajornades i previstes. Font: Our World in Data; Ministerio de Salud; Genralitat de Catalunya.

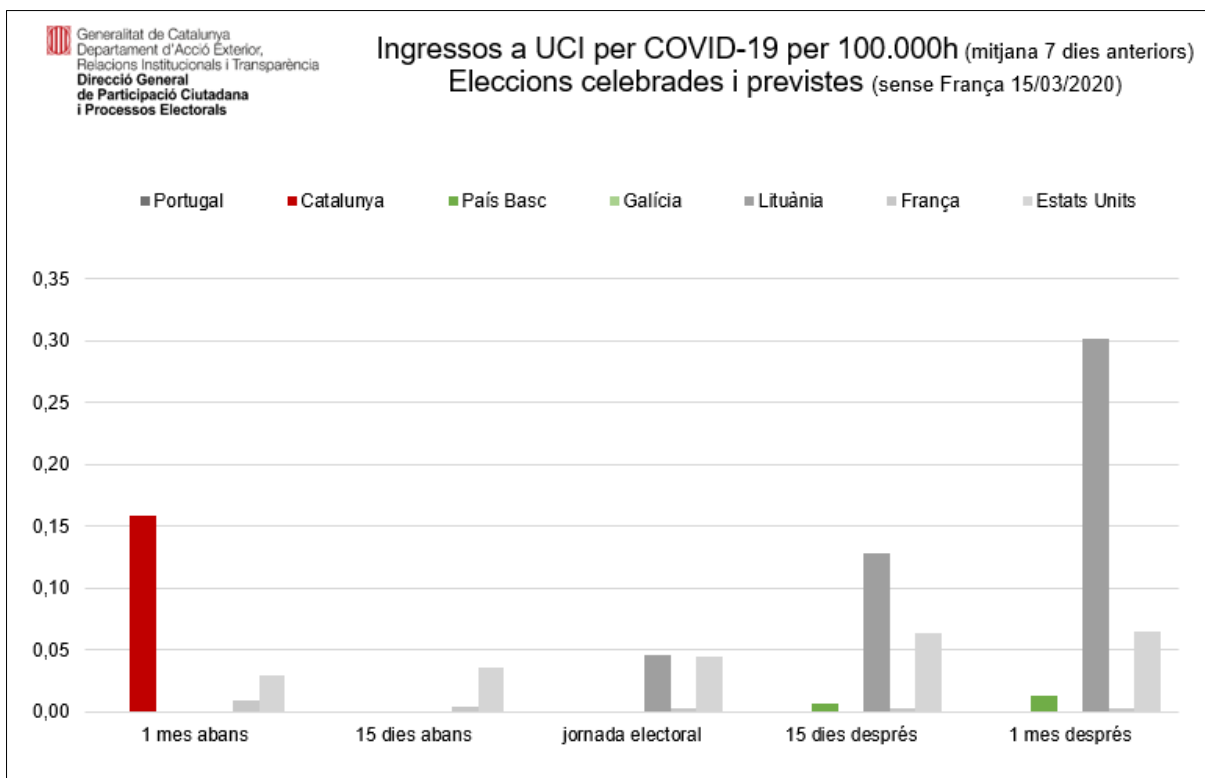

Figura 6: Ingressos a UCI per COVID-19 per 100.000h (mitjana 7 dies anteriors). Eleccions celebrades i previstes. Font: Our World in Data; Ministerio de Salud; Genralitat de Catalunya.

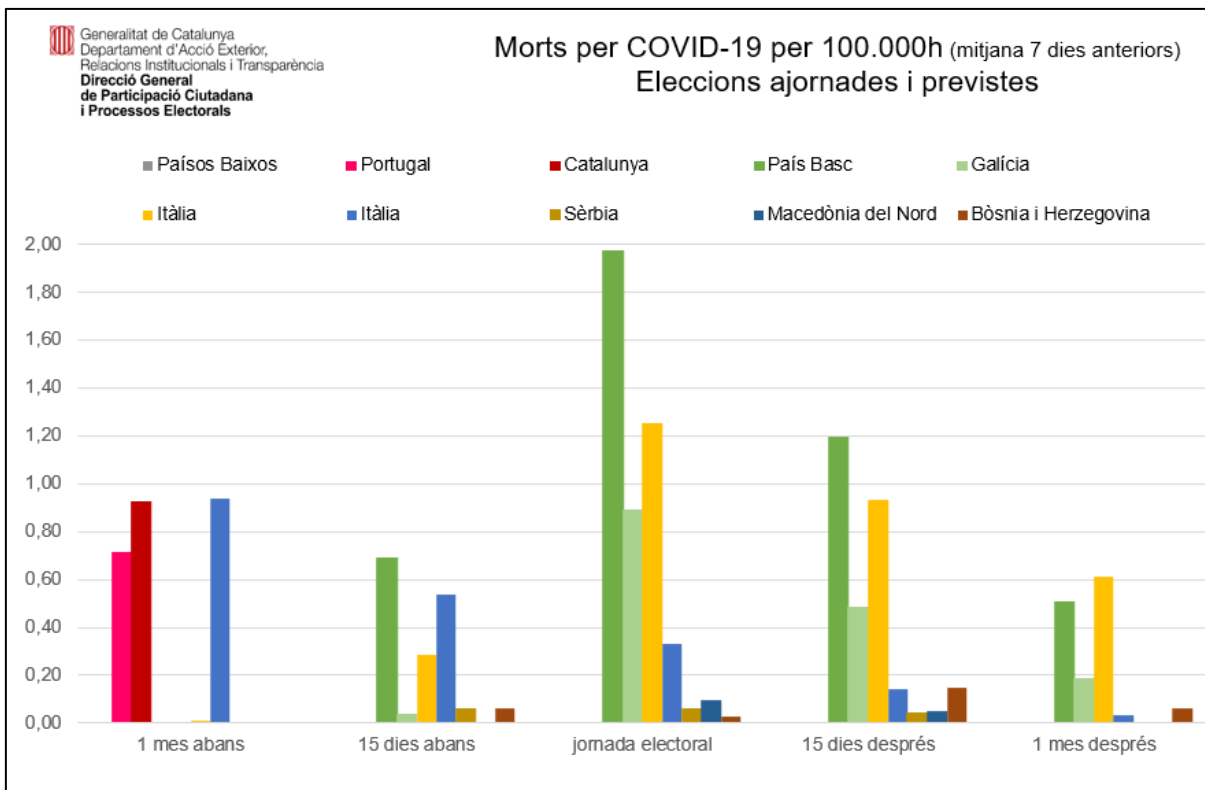

Figura 7: Morts per COVID-19 per 100.000h (mitjana 7 dies anteriors). Eleccions celebrades i previstes. Font: Our World in Data; Ministerio de Salud; Genralitat de Catalunya.

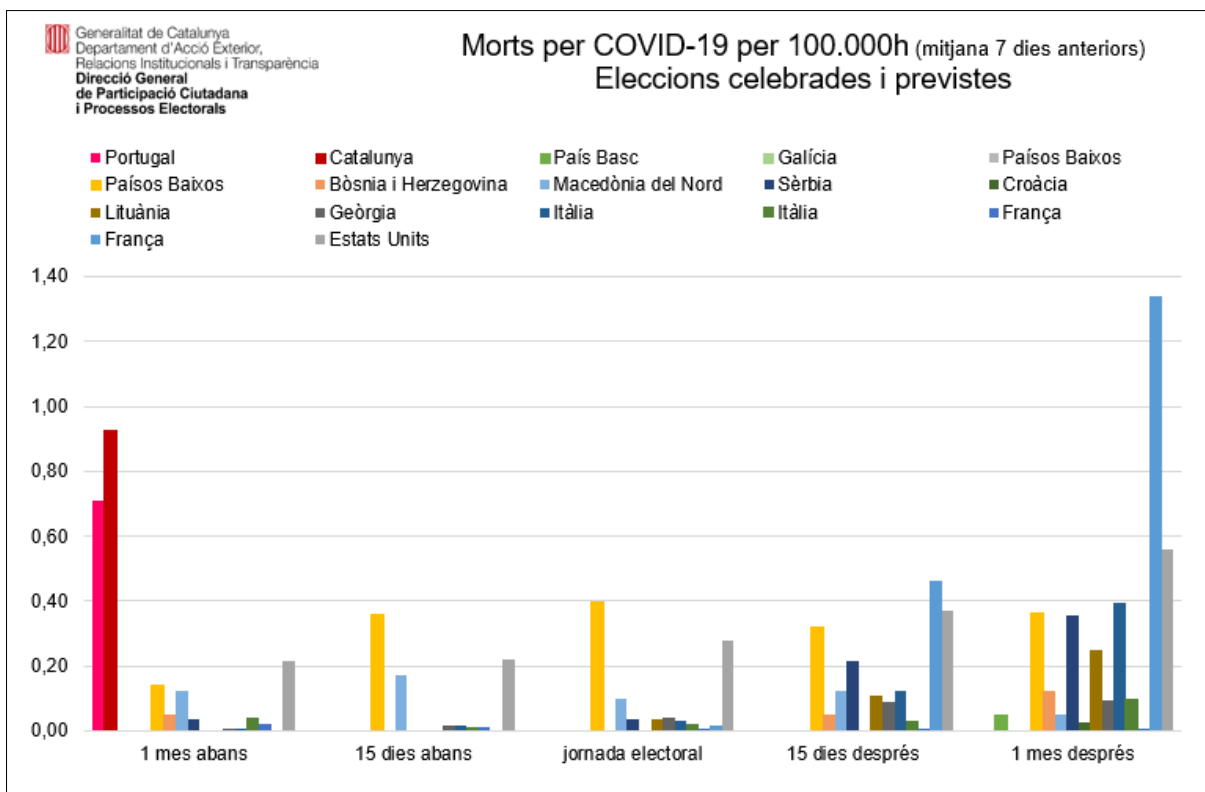

Figura 8: Morts per COVID-19 per 100.000h (mitjana 7 dies anteriors). Eleccions celebrades i previstes. Font: Our World in Data; Ministerio de Salud; Genralitat de Catalunya.

---

10. Bibliografia

Asplund, E. & James, T.S. (2020). "Elections and Covid-19: making democracy work in uncertain times" [en línia]. A *Democratic Audit blog*, 30 March 2020. London: Democratic Audit. [Data de consulta: 18-06-2020] <<https://www.democraticaudit.com/2020/03/30/elections-and-covid-19-making-democracy-work-in-uncertain-times/>>

Boletín Oficial del Estado (2020). *COVID-19: Colectivos Vulnerables* [en línia]. Codigos electrónicos. Edición actualizada a 9 de octubre de 2020. Madrid: BOE. [Data de consulta: 12-10-2020] <https://www.boe.es/biblioteca_juridica/codigos/abrir_pdf.php?fich=359_COVID-19_Colectivos_Vulnerables.pdf>

California Secretary of State (2020). *COVID-19 Poll Worker Safety* [en línia]. Sacramento: California Secretary of State. [Data de consulta: 20-11-2020] <<https://www.sos.ca.gov/elections/voting-resources/voting-california/help-strengthen-our-democracy/poll-worker-info/poll-worker-training-standards/section-one>>

Comissió Jurídica Assessora (2020). *Dictamen 214/2020, de 17 de setembre. Consulta sobre el dret de vot dels catalans i les catalanes en situació de pandèmia* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 05-10-2020] <http://cja.gencat.cat/web/.content/continguts/actualitat/Ultims_dictamens/2020/8_Setembre/dictamen-0214-2020-13029.pdf>

Council of Europe (2020). *Elections, Digital technologies, Human rights* [en línia]. Strasbourg: Council of Europe. [Data de consulta: 22-05-2020] <<https://rm.coe.int/digital-technologies-elections-human-rights/16809e27f3>>

Debré, J. (2020). *Quelle date et quelle organisation pour les élections régionales et départementales?* [en línia]. Rapport de Monsieur Jean-Louis Debré à Monsieur le Premier ministre. Paris: Gouvernement de la France. [Data de consulta: 24-11-2020] <https://www.gouvernement.fr/sites/default/files/document/document/2020/11/rapport_de_m._jean-louis_debre_-_13.11.2020.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020a). *Eleccions i COVID-19. Consideracions per a l'organització d'una convocatòria electoral amb seguretat per la salut, garanties pel vot i legitimitat democràtica* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 23-10-2020] <https://exteriors.gencat.cat/web/.content/Noticia/afers_exteriors/2020/pdf_informe_dgpcelecionscovid19consideracionsorganitzacioseguretat.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020b). *Guia d'orientacions sobre l'impacte de la COVID-19 en l'organització de les eleccions al Parlament 2021* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28-12-2020] <https://www.parlament2021.cat/web/resources/parlament_content/0_covid_19/ajuntaments/Orientacions-generals-ajuntaments_CAT_correccionsOK_VF.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020c). *Protocol de funcionament de la Taula de Partits i definició d'escenaris de celebració de les eleccions* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28-12-2020] <https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencies/coronavirus/fases_confinament/plans-de-desconfinament-sectorials/Eleccions/2020_12_28-DAERIT_PROTOCOL-TAULA-PARTITS.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020d). *Protocol específic per a la comunicació institucional i sobre les diferents modalitats de vot* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28-12-2020]

<https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencies/coronavirus/fases_confinament/plans-de-desconfinament-sectorials/Eleccions/2020_12_28-DAERIT_PROTOCOL-MODALITATS-VOT.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020e). *Protocol específic per a la creació del Dispositiu eleccions COVID: oficina, responsables i materials de seguretat sanitària* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28-12-2020]

<https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencies/coronavirus/fases_confinament/plans-de-desconfinament-sectorials/Eleccions/2020_12_28-DAERIT_PROTOCOL-RESPONSABLES-SEGURETAT.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020f). *Protocol específic per a l'adequació dels col·legis electorals i per al procediment de vot en mesa electoral i escrutini per a les properes eleccions al Parlament de Catalunya de 14 de febrer de 2021* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28-12-2020]

<https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencies/coronavirus/fases_confinament/plans-de-desconfinament-sectorials/Eleccions/2020_12_28-DAERIT_PROTOCOL-COLLEGIS-ELECTORALS.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020g). *Protocol específic per als actes de campanya a les properes eleccions al Parlament de Catalunya de 14 de febrer de 2021* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 28-12-2020]

<https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencies/coronavirus/fases_confinament/plans-de-desconfinament-sectorials/Eleccions/2020_12_28-DAERIT_PROTOCOL-ACTES-CAMPANYA.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020a). *Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de COVID-19* [en línia]. Actualitzat: 29.05.2020. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 29-12-2020]

<https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/guia-serveis-prevencio-riscos.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020b). *Pla d'obertura progressiva d'activitats* [en línia]. Full de ruta per la revisió de la intensitat de les mesures adoptades en motiu de la segona onada epidèmica de SARSCoV-2 a Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 23-11-2020]

<https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/pla-obertura-progressiva-activitats.pdf>

Generalitat de Catalunya (2020c). *Pla d'obertura progressiva d'activitats* [en línia]. Infografia de l'obertura progressiva d'activitats. Barcelona: Generalitat de Catalunya. [Data de consulta: 23-11-2020]

<https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/obertura-progressiva-activitats.pdf>

Generalitat de Catalunya (2021). *Evolució de la situació epidemiològica: escenaris per al període electoral*. Reunió tècnica de la Taula de Grups Parlamentaris, 14 de gener de 2021. [mimeo]: Generalitat de Catalunya.

Gobierno de España (2020a). *Plan para la transición hacia una nueva normalidad* [en línea]. Madrid: Gobierno de España. [Data de consulta: 09-11-2020] <<https://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/resumenes/Documents/2020/PlanTransicionNuevaNormalidad.pdf>>

Gobierno de España (2020b). *Plan para la transición hacia una nueva normalidad. Anexo 1: Panel de indicadores integral* [en línea]. Madrid: Gobierno de España. [Data de consulta: 09-11-2020] <https://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/resumenes/Documents/2020/28042020_Anexo%20I%20PANEL%20DE%20INDICADORES.pdf>

Gobierno de España (2020c). *Plan para la transición hacia una nueva normalidad. Anexo 2: Previsión orientativa para el levantamiento de limitaciones* [en línea]. Madrid: Gobierno de España. [Data de consulta: 09-11-2020] <<https://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/resumenes/Documents/2020/PlanTransicionNuevaNormalidad.pdf>>

Gobierno de España (2020d). *Plan para la transición hacia una nueva normalidad. Guía de la fase 1* [en línea]. Madrid: Gobierno de España. [Data de consulta: 11-11-2020] <https://www.lamoncloa.gob.es/covid-19/Documents/01062020_Plan_Transicion_Guia_Fase_1.pdf>

Gobierno de España (2020e). *Plan para la transición hacia una nueva normalidad. Guía de la fase 2* [en línea]. Madrid: Gobierno de España. [Data de consulta: 11-11-2020] <https://www.lamoncloa.gob.es/covid-19/Documents/01062020_Plan_Transicion_Guia_Fase_2.pdf>

Gobierno de España (2020f). *Plan para la transición hacia una nueva normalidad. Guía de la fase 3* [en línea]. Madrid: Gobierno de España. [Data de consulta: 11-11-2020] <<https://www.lamoncloa.gob.es/Documents/31052020PlanTransicionGuiaFase3.pdf>>

Gobierno Vasco (2020). *Resolución de 1 de Junio de 2020, del viceconsejero de Salud sobre directrices sanitarias para la celebración de las elecciones al Parlamento Vasco convocadas para el día 12 de Julio de 2020*. Vitoria-Gasteiz: Gobierno Vasco.

Government of the Republic of Korea (2020). *COVID-19, testing time for resilience. In recovering from COVID-19: Korean experience* [en línea]. Seoul: Government of the Republic of Korea. [Data de consulta: 15-07-2020] <http://ncov.mohw.go.kr/board/doFileDownload.do?file_name=200503%20%EC%BD%94%EB%A1%9C%EB%82%9819%20%EC%9D%B4%ED%9B%84%20%EC%98%81%EB%AC%B8%20%EC%A0%95%EC%B1%85%EC%9E%90%EB%A3%8C%203_testing%20time%20for%20resillience_final.pdf&file_path=/upload/ncov/file/2>

International Foundation for Electoral Systems (2020). *Elections Held and Mitigating Measures Taken During COVID-19* [en línea]. As of May 27, 2020. Arlington: IFES. [Data de consulta: 18-06-2020] <https://www.ifes.org/sites/default/files/elections_held_and_mitigating_measures_taken_during_covid-19.pdf>

International IDEA (2020a). *Elections and COVID-19* [en línea]. Technical Paper 1/2020. Stockholm: International IDEA. [Data de consulta: 18-06-2020] <<https://www.idea.int/sites/default/files/publications/elections-and-covid-19.pdf>>

International IDEA (2020b). *Global overview of COVID-19: Impact on elections* [en línia]. Stockholm: International IDEA. [Data de consulta: 18-06-2020]
<<https://www.idea.int/news-media/multimedia-reports/global-overview-covid-19-impact-elections>>

International IDEA (2020c). *Managing Elections during the COVID-19 Pandemic: Considerations for Decision-makers* [en línia]. Stockholm: International IDEA. [Data de consulta: 17-08-2020]
<<https://www.idea.int/sites/default/files/publications/managing-elections-during-covid-19-pandemic.pdf>>

James, T.S. (2020). "New development: Running elections during a pandemic" [en línia]. *A Public Money & Management, Published online: 26 Jun 2020*. Abingdon: Taylor & Francis. [Data de consulta: 28-06-2020]
<<https://doi.org/10.1080/09540962.2020.1783084>>

James, T.S. & Alihodzic, S. (2020). "When Is It Democratic to Postpone an Election? Elections During Natural Disasters, COVID-19, and Emergency Situations" [en línia]. *A Election Law Journal, 19* (3), 344-362. New Rochelle: Mary Ann Liebert, Inc., publishers. [Data de consulta: 22-09-2020]
<<https://doi.org/10.1089/elj.2020.0642>>

Krimmer, R., Dueñas-Cid, D. & Krivonosova, I. (2020). "Debate: safeguarding democracy during pandemics. Social distancing, postal, or internet voting—the good, the bad or the ugly?" [en línia]. *A Public Money & Management, Published online: 22 May 2020*. Abingdon: Taylor & Francis. [Data de consulta: 26-05-2020]
<<https://doi.org/10.1080/09540962.2020.1766222>>

Krivonosova, I. (2020). *Electoral events in Russia during the COVID-19 pandemic: remote electronic voting, outdoor voting and other innovations* [en línia]. Stockholm: International IDEA. [Data de consulta: 19-11-2020]
<<https://www.idea.int/sites/default/files/electoral-events-in-russia-during-the-covid-19-pandemic-remote-electronic-voting-outdoor-voting-and-other-innovations-en.pdf>>

Ministerio de Sanidad (2020). *Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2* [en línia]. 21 de diciembre de 2020. Madrid: Ministerio de Sanidad. [Data de consulta: 22-12-2020]
<https://www.msccbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Proteccion_Trabajadores_SARS-CoV-2.pdf>

OHCHR (2020). *Freedom of Assembly and Association during public health emergencies* [en línia]. Geneva: OHCHR. [Data de consulta: 07-12-2020]
<<https://www.ohchr.org/Documents/Issues/FAssociation/Checklist.pdf>>

Organización de Estados Iberoamericanos (2020). *Guía para organizar elecciones en tiempos de pandemia* [en línia]. Washington, DC: OEA. [Data de consulta: 10-07-2020]
<<http://www.oas.org/documents/spa/press/OEA-guia-para-organizar-elecciones-en-tiempos-de-pandemia.pdf>>

OSCE (2020). *Alternative voting methods and arrangements* [en línia]. Warsaw: OSCE/ODIHR. [Data de consulta: 14-10-2020]
<<https://www.osce.org/files/f/documents/2/a/466794.pdf>>

Peña-López, I. (2020). "El impacto diferencial de las crisis en la Sociedad del Conocimiento". A Gutiérrez-Rubí, A. & Pont Sorribes, C. (Coords.), *Comunicación política en tiempos de coronavirus*, Capítulo 25, 142-147. Barcelona: Cátedra Ideograma–UPF de Comunicación Política y Democracia.

Radjenovic, A., Maňko, R. & Eckert, G. (2020). *Coronavirus and elections in selected Member States* [en línia]. Luxembourg: European Parliamentary Research Service. [Data de consulta: 18-06-2020]
<[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651969/EPRS_BRI\(2020\)651969_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651969/EPRS_BRI(2020)651969_EN.pdf)>

Requejo Coll, F. (2020). *Breu informe sobre les eleccions al Parlament de Catalunya i la pandèmia COVID-19* [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis de l'Autogovern. [Data de consulta: 10-11-2020]
<https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/observatori_autogovern/01_estudis-i-informes/documents/Informe-eleccions-i-pandemia-IEA-Ferran-Requejo.pdf>

Santana, A., Rama, J. & Casal Bértola, F. (2020). *The Coronavirus Pandemic and Voter Turnout. Addressing the Impact of Covid-19 on Electoral Participation* [en línia]. Ithaca: Cornell University. [Data de consulta: 19-11-2020]
<<https://doi.org/10.31235/osf.io/3d4ny>>

Síndic de Greuges de Catalunya (2020a). *Avenç de les recomanacions del Síndic respecte de la propera convocatòria electoral a Catalunya* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges. [Data de consulta: 10-11-2020]
<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/7376/Document%20convocatoria%20eleccions%202021_cat.pdf>

Síndic de Greuges de Catalunya (2020b). *La garantia del dret de sufragi actiu en les eleccions al Parlament de febrer de 2021 en el marc de l'actual pandèmia* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges. [Data de consulta: 23-11-2020]
<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/7400/Informe%20dret%20sufragi%20actiu%20CV19_cat_ok.pdf>

Síndic de Greuges de Catalunya (2021). *Addenda a l'informe del Síndic de Greuges La garantia del dret de sufragi actiu en les eleccions al Parlament de febrer de 2021 en el marc de l'actual pandèmia* [en línia]. Barcelona: Síndic de Greuges. [Data de consulta: 13-01-2021]
<https://www.sindic.cat/site/unitFiles/7526/Nota%20eleccions%2012%20de%20gener%2021_ok_cat.pdf>

Scottish Government (2020). *Coronavirus (COVID-19): framework for decision making* [en línia]. Edimburgh: Scottish Government. [Data de consulta: 09-07-2020]
<<https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/strategy-plan/2020/04/coronavirus-covid-19-framework-decision-making/documents/coronavirus-covid-19-framework-decision-making/coronavirus-covid-19-framework-decision-making/govscot:docum>>

UNDP (2020). *Electoral operations during the COVID-19 pandemic* [en línia]. A practical guide for UN electoral advisers. New York: UNDP. [Data de consulta: 22-11-2020]
<<https://city2city.network/file/5262/download?token=zLj0dSTZ>>

Vashchanka, V. (2020). *Political manoeuvres and legal conundrums amid the COVID-19 pandemic. The 2020 presidential election in Poland* [en línia]. Stockholm: International IDEA.

[Data de consulta: 15-12-2020]
<<https://www.idea.int/sites/default/files/political-manoeuvres-and-legal-conundrums-2020-presidential-election-poland.pdf>>

Venice Commission (2020a). *Interim report on the measures taken in the EU member states as a result of the COVID-19 crisis and the impact on democracy, the rule of law and fundamental rights* [en línia]. Opinion No. 995/2020. Strasbourg: Concil of Europe. [Data de consulta: 13-10-2020]
<[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2020\)018-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2020)018-e)>

Venice Commission (2020b). *Respect for Democracy Human Rights and Rule of Law during States of Emergency - Reflections* [en línia]. Strasbourg: Concil of Europe. [Data de consulta: 18-06-2020]
<[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-PI\(2020\)005rev-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-PI(2020)005rev-e)>

Voile, C. *States responses to Covid 19 threat should not halt freedoms of assembly and association* [en línia]. Geneva: OHCHR. [Data de consulta: 07-12-2020]
<<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25788&LangID=E>>

Xunta de Galicia (2020). *Resolución de 29 de mayo de 2020, de la Secretaría General Técnica de la Consellería de Presidencia, Administraciones Públicas y Justicia* [en línia]. Santiago de Compostela: Diario oficial de Galicia. [Data de consulta: 22-06-2020]
<https://www.xunta.gal/dog/Publicados/2020/20200530/AnuncioG0244-290520-2_es.html>

---

11. Fonts de dades

European Centre for Disease Prevention and Control
<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates>

Generalitat de Catalunya
<https://aquas.gencat.cat/ca/actualitat/ultimes-dades-coronavirus/>

Gobierno de Euskadi
<https://www.geo.euskadi.eus/covid-19-euskadi/s69-geodir/es/>

Gobierno de Galicia
<https://coronavirus.sergas.gal/datos/>

International IDEA. *Global overview of COVID-19: Impact on elections*
<https://www.idea.int/news-media/multimedia-reports/global-overview-covid-19-impact-elections>

Our World in Data. *Coronavirus Pandemic (COVID-19)* <https://ourworldindata.org/coronavirus>

Ministerio de Sanidad
<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/home.htm>